

БӨЛІМ: ИНФОРМАТИКА

Авторлық құқық», «плагиат» ұғымдары

ЖАРИЯЛАНДЫ
11.04.2022СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/118356/>

Авторлық құқық -программалық бұйымды әзірлеуге қатысты автордың құқықтық жағдайын анықтайтын заң шығаратын нормалар жиынтығы.

АВТОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ ДЕГЕН НЕ?

Автордың туындысы — оның меншігі. Ал, әңгіме меншік құқығына қатысты болғанда, заң жұмыс істей бастайды. Авторлық құқық — бұл зияткерлік меншікті пайдалану саласындағы қатынастарды реттейтін және тең құқықты тараптардың мінез-құлқын реттейтін азаматтық нормалар. Кез-келген жұмыстың авторы болып табылады және оның зияткерлік еңбегінің нәтижесі авторлық құқық объектісі болып табылады.

Авторлық құқықтың ерекшеліктері:

1. Шығармашылық жұмыс — жұмыс берушінің тапсырмасын немесе тапсырмасын орындау болса, тапсырыс беруші немесе жұмыс беруші авторлық құқық иеленушісі болады.
2. Егер радиостанциялар мен телеарналар аудио немесе бейне материалдарды пайдалануға эксклюзивті құқықты сатып алса, онда олар басқа телеарналардағы хабарлардың жаңғыртылуына тыйым салуға құқылы. Немесе орындаушы өзі танымал музыкалық шығарманы өзгерткенде, келісімге авторлық құқық алады. Бұл норма «байланысты құқықтар» деп аталды.

АВТОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚТЫҢ ТҮРЛЕРІ

Авторлық құқық кепілдігі туралы түсінік:

- Автордың түпнұсқалығын растау және жұмысты негізсіз талаптан қорғау;
- уәкілетті тұлғаларды сәйкестендіру және жұмыстарды жариялау шарттары;
- авторлар мен құқық иелеріне мүліктік және жеке құқықтарын беру;
- осы құқықтарды құқықтық қорғау.

АВТОРЛЫҚ

ҚҰҚЫҚТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ

Авторлық құқықты сақтау Ресей Федерациясының Азаматтық кодексімен кепілдендірілген. Олардың қолданылу мерзімі заңмен анықталады:

1. Жеке құқықтар автордың жеке басына тиесілі, сондықтан олардың әрекеті өз өмірінің уақытымен шектеледі.
2. Бұған авторлық және қол сұғылмаушылық жатады. Бұл нормалар заңды түрде міндетті емес.
3. Автордың өлімінен кейін мүліктік құқықтардың әсері тағы 70 жылға ұзартылды. Сонда жұмыс қоғамдық меншікке айналады. Қоғамдық пайдалануға шектеу жойылады. Авторлық құқық 971-бап. Авторлық құқықпен қорғалатын туындылар (авторлық құқық объектілері) 972-бап. Авторлық құқық объектілерінің түрлері 973-бап. Авторлық қатынастарды құқықтық реттеу 974-бап. Авторлық құқық объектілері болып табылмайтын туындылар 975-бап. Ресми құжаттардың, мемлекеттік рәміздер мен белгілердің жобаларына құқық 976-бап. Авторлық құқықты қорғау белгісі 977-бап. Автордың жеке мүліктік емес құқықтары 978-бап. Автордың мүліктік құқықтары 979-бап. Туындыны сақтауға беру 980-бап. Қазақстан Республикасының

аумағында авторлық құқықтың қолданылуы 981-бап.
Авторлық құқықтың қолданыла бастауы 982-бап.
Авторлық құқықтың қолданылу мерзімі 983-бап.
Туындының қоғам игілігіне ауысуы 984-бап. Авторлық құқықтарды басқару.

Авторлық құқық және (немесе) сабақтас құқықтар объектісінің контрафактілік данасы - жасалуы, таратылуы немесе өзгедей пайдаланылуы осы Заңның ережелеріне не Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттардың нормаларына орай авторлық құқықтың және (немесе) сабақтас құқықтардың бұзылуына әкеп соғатын туындының, жазылған орындаушылықтың, фонограмманың, эфирлік және кәбілдік хабар тарату ұйымдары хабарының данасы. Құқық иеленушінің рұқсатынсыз құқықтарды басқару туралы ақпараты жойылған немесе өзгертілген не авторлық құқық пен сабақтас құқықтарды қорғаудың техникалық құралдарын айналып өтуге мүмкіндік беретін заңсыз пайдаланылатын құрылғылардың көмегімен жасалған авторлық құқық және (немесе) сабақтас құқықтар объектілері де контрафактілік болып танылады.